

Mit tegyünk, ha kollégánk kellemetlenül „illatos”?

Sandra Sinsch

Ahol emberek vannak, ott nem csak ember-szag, hanem olykor más kellemetlen szagok is érezhetők. A kollégák felől érkező test-szag, vagy túlzott mennyiségű parfüm kellemetlen légkört teremthet, különösen olyan kisebb, zárt helyeken, mint ahol a zenekari zenészek dolgoznak együtt.

„A kedves kollégának igencsak erőteljes a bukkéja” – ilyen vagy hasonló sóhaj hagyta már el majdnem mindenki száját magában morogva, vagy baráti körben panaszkodva. Ha nem bírjuk valakinek a szagát, azt az orrunk által megérezett titkos hírvivő anyagok okozzák. Ezek a láthatatlan közvetítők jelen vannak az első találkozások alkalmával is, és ezek határozzák meg, hogy valakit szimpatikusnak találunk-e vagy sem.

Szaglószerünk azonban amellet, hogy kiszaglássza, bírja-e egymást két ember, olykor kénytelen igencsak kellemetlen szagokkal is szembesülni. Míg a vonaton velünk utazó kellemetlen szagú embert pár órán át képesek vagyunk elviselni, addig egy kellemetlen szag majdhogyanem mindennapos, kis térben történő érzékelése igencsak megviselhet minket. A zenekari munka is zárt közegben folyik, ahol az emberek órákon át kénytelenek összezárva lenni, akkor is, ha kellemetlen szagok terjengenek. Így aztán nem véletlen, hogy néhány zenész a „csúcsgörény” gúnyevet ragasztotta egyik kollégájukra. Ha a koncert előtt nem is találkozott vele, legkésőbb akkor megtudta a zenekar minden tagja, hogy a „görény” aznap este fellép, amikor rettenetes parfümfelhőjében úszva elérte a zenekari árok legfelső lépcsőfokát. A zenészek onnantól fogva egészen az előadás végéig, órákon át élvezhették illatát. És amikor végre fellélegezhetek volna, mert már múlt az illat erőssége, a szünetben a kolléga gondoskodott az utánpótlásról.

A parfüm, kölni, dezodor és társaik alapvetően kényes kérdéssé tudnak válni. Nem utolsósorban azért, mert néhány emberben allergiát váltanak ki az összetevők, akkor is, ha az illatszert nem az ő bőrükön van, csak szagolni kénytelenek. Előfordulhat az is, hogy bár a próbacsikón vagy az üzletben kellemesnek érzett illat a saját bőrünkön ezzel ellentétes hatást ér el, és a látszólag kellemes illat valóságos bűzbombává válik úgy, hogy szinte észre sem vesszük. Mindenre, amit az ember magára fúj, érvényes az alapszabály, hogy a kevesebb több. Tu-

domásunk szerint a „csúcsgörénnyel” kapcsolatos problémát végül hagyták elülni, és a kollégák szép lassanként hozzászoktak az illatfelhőhöz.

Az arcára van írva az undor annak a zenésznek, aki egyik kollégája frakkingjéről mesélt, amelynek hónalj részén sárgásbarna izzadtságfoltok éktelenkednek, míg a belőle áradó bűzről jobb nem is beszélni. „Az a ruhadarab még soha nem látott mosógépet, és bűzlik a beszáradt izzadtságtól. A frakknak is elég csak ránézni a gallérja belső felére” – meséli, de hozzáfűzi, hogy még soha nem tette szóvá a kollégának problémáját.

Kölnben is okozott már problémát az izzadtság-szag, és ott következményekkel is járt. A műemlékvédelmi hivatal 50 éves alkalmazottját szembetűnően ápolatlan megjelenése és leginkább erőteljes izzadtság-szaga és piszkos keze miatt bocsátották el állásából. A férfi úgy érezte, megsértették emberi méltóságát, főleg azért, mert kollégái írásban is igazolták, hogy kellemetlen szagot áraszt, ezért pert indított. A pert elvesztette, mert a felmondás még a próbaidő alatt történt, és a munkáltató nem is lett volna köteles megindokolni a felmondást. Szintén Kölnben történt, hogy egy személyi ügyintézőt többszöri mulasztás miatt bocsátották el: a Kölni Tartományi Munkaügyi Bíróság 2001-es ítéletéből kiderül, hogy a férfi még rováásban is részesült ápolatlan megjelenése miatt.

Ha a harsonások a hangverseny előtt közösen vacsoráztak a török étteremben, és bőségesen fogyasztottak a fokhagymaszószból is, azt a hangszerek tölcserén átjutó levegővel az előttük ülő fafüvősök erőteljesen megérik. Ez azonban egy egyszeri eset, amelyet a kollégák egy tréfás megjegyzéssel el tudnak intézni egymás között. De mit lehet tenni, ha a kolléga rendszeresen „illatozik”? Függetlenül attól, hogy valakin túl sok vagy túl kevés a parfüm, vagy száj-, esetleg hónaljszagot áraszt, a „szagos” kérdések megközelítéséhez mindig jó diplomáciai érzék szükségeltetik. És miután a téma mindenki számára kínos, az ilyen jellegű problémákat – a megkérdezett zenészek elemelése alapján – általában a szőnyeg alá söprik. A nonverbális jelzések, például az ajándékba adott dezodor vagy a kabát zsebébe csúsztatott mentolos cukorka, hosszú távon rombolhatják a közösségen belüli légkört, és bántóak lehetnek az érintett számára.

Az említett módszerek egyike sem megfelelő megoldás a kérdés kezelésére, véli az illemszabályokkal foglalkozó munkacsoport, amelynek szakemberei szerint a helyzet tisztázása érdekében legjobb személyesen elbeszélgetni az érintettel, és a beszélgetésre elég időt is hagyni. Véleményük szerint fontos az is, hogy olyan kolléga beszéljen az illetővel a kérdéstről, akivel jó és bizalmas viszonyban áll. Az egyik megkérdett zenész úgy sejtí, az ő zenekarukban is sor kerülhetett ilyen négy szemközti beszélgetésre: „Az egyik kollégánommal kapcsolatban már régóta voltak „szagbeli” problémák, amelyek azután egyik napról a másikra megszűntek” – emlékszik vissza.

Ursula Frerichs, a németországi középvalalkozások szövetségének elnöke 2010-ben a Focus című hetilapnak elmondta, minden munkavállaló számára kötelező dezodorhasználatot írta elő. Véleménye szerint a vállalkozások egyetértének vele, csak senki nem mer a véleményének hangot adni. A kérdést a munkavállalókat a testi higiéniára való odafigyelésre felszólító hirdetmények kihelyezésével oldaná meg. Ha pedig valaki nem ügyelne a kötelességére, külső felügyelő személyzetet – nevezhetnénk dezodorrendőrségnek – vonna be szűrőpróbaszerű ellenőrzésekre. A munkahelyi „illatozás” megszüntetésének érdekében ő is elsősorban a tisztázást célzó beszélgetést részesíti előnyben. Ha a munkatárs belátó, akkor megoldódott a helyzet. Ha azonban nem, akkor a munkáltató jogosult lenne rováásban részesíteni, hiszen senkinek sem kötelessége elviselni más kellemetlen szagát. Az izzadtság véleménye szerint karriergyilkos, a betegségből eredő túlzott izzadtságtermelés esetére megfelelő bőrgyógyász felkeresését ajánlja.

Milyen konklúziót vonhatunk le tehát a németországi zenekarok számára? Talán, hogy az arany középutat kellene megtalálni a dezodorrendőrség és a némely kolléga által okozott szaglószeri kellemetlenségek sztoikus elfogadása között. Egy kihelyezett hirdetmény úgy tudná a köztudatba hozni a problémát, hogy közben senki nem érezné magát megbántva. Megoldást jelenthetne még a munkaszerződésbe felvett rendelkezés is, amely szerint a testápolásra és a tiszta ruházatra mindenki köteles ügyelni a próbák és a koncert idején egyaránt.

(Das Orchester 3/13)